

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Kounice, okres Nymburk

289 15 Kounice 363

Identifikátor školy: 600 050 921

Termín konání orientační inspekce: 17. - 19. září 2001

Čj.	034 111/01-5143
Signatura	oc6cv101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Kounice, okres Nymburk, je úplnou školou, kterou navštěvují ve školním roce 2001/2002 154 žáci v devíti třídách. Průměrným počtem žáků 17,1 na třídu škola splňuje podmínku minimální naplněnosti tříd žáky. Pedagogický sbor tvoří dvanáct učitelů a jedna vychovatelka školní družiny. Výuka probíhá v moderním prostředí nově postavené budovy školy (slavnostně otevřena v září 1999). Součástí školy je školní družina s kapacitou 25 žáků. Školní jídelna je samostatným subjektem spravovaným obcí. Tradicí školy je její sportovní profilace.

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu *Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků čj. 25 018/98-22*.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Týdenní hodinová dotace ve všech ročnících odpovídá schválenému učebnímu plánu, rovněž členění na jednotlivé složky (tj. jazykové vyučování, psaní, čtení a literární výchova atd.) je v souladu s požadavky zvoleného vzdělávacího programu. K porušení osnov v loňském školním roce nedošlo. Příprava na jednotlivé hodiny byla promyšlená, didaktické pomůcky včetně audiovizuální techniky byly využívány v dostatečné míře. Kontinuita výuky je zajišťována především časově-tematickými plány a vzájemnou spoluprací učitelů. Metodické orgány nejsou ustaveny.

Personální zajištění výuky ve čtyřech případech odpovídalo požadavkům vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců (dále v textu už jen pouze vyhláška o odborné a pedagogické způsobilosti). Ve dvou případech bylo vyučování zajištěno učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Materiální podmínky, resp. vzhled, estetická úroveň učeben a jejich vybavení jsou na velmi dobré úrovni. Poměrně čtené bylo využití didaktických pomůcek (např. magnetické tabule), zaujala práce se slovníky a pravidly v 7. ročníku, magnetofonem a množstvím literatury (poezie) v 9. ročníku, v 5. ročníku byly vhodně použity mapy a globusy. Využití výukových programů sice nebylo zaznamenáno, při výuce se jich ale používá.

Psychohygienické zásady byly dodrženy především zařazováním relaxačních prvků (např. činnostním vyučováním 2. ročníku na koberci), větráním apod. Pouze v jednom případě byly zbytečně použity žaluzie a učebna tak nebyla vhodně osvětlena. Výuka českého jazyka v 7. a 9. ročníku probíhá pouze ve třech dnech - obě vyučující totiž pracují na částečný úvazek, tj. tři dny v týdnu.

V oblasti organizace, forem a metod výuky převládal činnostní způsob učení. Efektivní skupinová práce včetně individuálních programů byla úspěšně použita ve 4. ročníku, zaujala i práce dvojic v 7. ročníku či samostatná činnost žáků nejvyššího ročníku v komplexně pojaté hodině literatury, jež vycházela z domácí přípravy. Většina hodin však postrádala vnitřní diferenciaci, práce s žáky se specifickými poruchami učení byla málo zřetelná.

Učitelky se snažily motivovat především pochvalou, často permanentní, vždy slovní. Klasifikace nebyla, s výjimkou 4. ročníku, použita. Ve většině hodin byla výrazná úvodní motivace, především zvýrazněním cíle hodiny. Hodnocení mělo vesměs pozitivní charakter.

V komunikativních dovednostech bylo zaznamenáno několik pozitiv - především vztah žáků 9. ročníku k poezii či prvky dramatické výchovy ve 2. ročníku. Naopak - některé informace předávané žákům měly mít internější charakter.

Dvě oblasti - organizace, formy a metody výuky; interakce a komunikace - byly hodnoceny jako průměrné. Plánování a příprava výuky, materiální, personální a psychohygienické podmínky včetně motivace a hodnocení měly pouze drobné a formální nedostatky.

Výuka českého jazyka byla hodnocena stupněm velmi dobrý.

Matematika

Týdenní hodinová dotace předmětu odpovídá učebnímu plánu výše uvedeného vzdělávacího programu. Tematické plány vyučujících mají formu přehledu hlavních celků učiva s udáním přibližné časové dotace. Jejich obsah je v souladu s učebními osnovami. V aktuální přípravě jednotlivých sledovaných hodin byly zjištěny drobné organizační chyby.

Kontrolní hospitace byly provedeny v šesti z celkového počtu devíti tříd. Ve dvou třídách pracovaly učitelky bez odborné a pedagogické způsobilosti. Všechny učebny byly vkusně upravené. Jejich výzdoba byla, s výjimkou pracovny fyziky, pro výuku matematiky méně podnětná. Kromě různých typů učebnic, sbírek, matematických tabulek a modelů geometrických těles nepoužívali vyučující žádné další pomůcky ani didaktickou techniku.

Učitelé aplikovali během své práce všechny základní didaktické zásady, zejména zásadu přiměřenosti a soustavnosti. Dalším společným pozitivním zjištěním byl fakt, že považují chyby žáků za normální jev v procesu učení a při jejich hodnocení žáky nestresují. V pojetí činnostního vyučování však byly mezi vyučujícími rozdíly. Ve velmi dobrých hodinách se žákům dostávalo množství podnětů k rozvoji samostatného myšlení a zdravého sebevědomí, žáci měli možnost volby náročnosti příkladů a mohli si vzájemně pomáhat. Před procvičováním látky bylo učivo řádně vysvětleno, učitelé se přesvědčovali, zda žáci všemu rozumějí, poskytovali jim dostatek času k vypracování uloženého úkolu a v případě potřeby také individuální pomoc. Tím vším přispívali k vytvoření vhodné pracovní atmosféry a psychického klimatu ve třídách. V průměrných hodinách převažovala práce vyučujících nad prací žáků. Nezřídka byly poznatky předkládány v hotové formě. Učitelé nepoužívali dostatečně důsledně zásadu názornosti, malý důraz kladli na spojitost učiva s praxí, na jeho smysluplnost, ve větší míře chyběla diferenciací nároků na žáky a zpětná vazba ihned po dokončení úkolu.

Cílem všech hodin bylo opakování a procvičování učiva probraného v předcházejících ročnících. Z vyučovacích metod převládaly řízený rozhovor se žáky a různé formy samostatného procvičování učiva. Organizace výuky měla většinou frontální charakter. Práce v různě velkých skupinách byla využívána ojediněle. Ve dvou hodinách byly zřetelné metodické chyby při výkladu nového učiva.

K motivaci žáků v úvodní části hodin vyučující používali oznámení programu výuky, méně často jejího cíle. K dalším motivačním činitelům patřily zejména na prvním stupni didaktické hry, na druhém stupni potom pravidelné hodnocení aktivity žáků během vyučování. Samozřejmostí byla ve všech třídách průběžná pochvala a závěrečné hodnocení.

Oblast komunikativních dovedností žáků vykazovala nejvíce negativních zjištění ovlivněných jak věkem žáků, tak především různou mírou požadavků vyučujících na formální i obsahovou stránku odpovědí žáků. Většinou se jednalo o nezřetelné jednoslovné odpovědi bez požadavku jejich zdůvodňování. V oblasti interakcí byla naopak zjištěna, v souvislosti s velmi dobrými psychohygienickými podmínkami výuky, četná pozitiva. Žáci mají ke svým učitelům důvěru, nebojí se přiznat chybu a požádat o pomoc, dodržují stanovená pravidla chování. Ke vzájemné spolupráci dostali žáci příležitost pouze ve třech hodinách. Také vyučující mají k žákům velmi

pěkný vztah, jsou tolerantní k jejich chybám, trpěliví, taktní v jednání, jdou žákům příkladem ve společenském vystupování. Jejich verbální i neverbální komunikace byla velmi dobrá. Občas se vyskytovaly nepřesnosti v používání odborné terminologie.

Plánování a příprava výuky, materiální i personální podmínky, organizace, formy a metody výuky i komunikace žáků měly průměrnou úroveň. Psychohygienické podmínky výuky, motivace a hodnocení žáků a komunikace vyučujících byly velmi dobré.

Celkově byla výuka matematiky ve sledovaných hodinách hodnocena průměrně.

Cizí jazyky

Ve škole se vyučuje dvěma cizím jazykům - anglickému a německému; německému pouze v 8. ročníku. Časová dotace odpovídá zvolenému vzdělávacímu programu. Pouze v 9. ročníku posílil ředitel týdenní dotaci o jednu, tj. čtvrtou hodinu. Situace vzhledem k problémům s výukou anglického jazyka v této třídě v minulých letech to vyžaduje. Výuku cizích jazyků zajišťuje celkem pět učitelů - jejich koordinace však není zajištěna předmětovou komisí cizích jazyků, neboť metodické orgány nejsou ustaveny. Členění učiva ve sledovaných hodinách odpovídalo osnovám a bylo v souladu s časově-tematickými plány. Kontinuita výuky je zajištěna jednak již zmíněnými zpracovanými časově-tematickými plány všech učitelů, jednak jednotnými řadami učebnic v 6. - 9. ročníku, především pak spoluprací všech učitelů cizích jazyků. Nabídka nepovinných předmětů poskytuje žákům další možnosti - v 8. ročníku se vyučuje ještě dvěma hodinám konverzace v německém jazyku, v 6. a 7. ročníku po jedné hodině konverzace v anglickém jazyku. Společně s kroužkem anglického jazyka ve 3. ročníku tak škola nabízí v oblasti cizích jazyků maximum, jež je schopna nabídnout.

Všech pět učitelek absolvovalo či absolvuje různé jazykové kurzy nebo soukromé formy studia. Dvě z nich nesplňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti.

Přestože odborná pracovna cizích jazyků neexistuje, bylo prostředí všech tříd podnětné a estetické. Ve většině učeben byl cizí jazyk „zviditelněn“ na nástěnce, mapou či nástěnnými obrazy. Z audiovizuálních pomůcek byl ve třech hodinách použit magnetofon, jinak se pracovalo převážně s běžnými pomůckami, jako jsou učebnice, sešity, doplňovací texty, obrázky, tabule; v hodině německého jazyka i s učebnicemi pro jazykové školy. Použití slovníků či cizojazyčných časopisů nebylo zaznamenáno, postrádány byly rovněž výukové počítačové programy. Ideální možnosti k výuce cizích jazyků (např. pro individuální práci s žáky s vývojovými poruchami učení) poskytují i starší počítače, jež se vyskytují ve většině tříd. Jejich využití k tomuto účelu se připravuje.

Rozvrh hodin odpovídá psychohygienickým požadavkům, pouze v 6. a 7. ročníku se vyučuje anglickému jazyku převážně v koncových, tj. pátých či šestých hodinách. Větrání i vhodné osvětlení učeben denním světlem byly - až na jeden případ - samozřejmostí. Relaxační činnost (především zpěv, ale i dramatizace či jiné formy relaxace včetně uvolněnější atmosféry ve výuce) se vyskytovala ve většině hodin, zvláště na prvním stupni či v nižších ročnících druhého stupně. Tím bylo částečně kompenzováno již zmíněné zařazení hodin na konec rozvrhu dne.

Všech šest zhlédnutých hodin bylo připravených, střídání metod a forem práce vedlo k pestrosti hodiny, resp. její stavby. Rozdílná úroveň žáků vyžaduje individuální přístup a vnitřní diferenciaci. To zhlédnuté hodiny postrádaly. Výuka byla prováděna pouze frontálním způsobem, což její efektivitu snižovalo. Individuální práce s talentovanými či slabšími žáky, resp. se žáky se specifickými poruchami učení chyběla.

Vyučující se snažili motivovat především pochvalou, v jednom případě soutěživými hrami skupin, ve dvou hodinách klasifikací známkou. Ve většině hodin nechyběla vstupní motivace se zřetelným sdělením cílů a záměrů. Jen v některých hodinách bylo provedeno závěrečné

zhodnocení práce, vlastní sebehodnocení žáky bylo postrádáno zcela.

Frontální práce dávala žákům málo možností ke komunikaci. Např. dva sledovaní žáci 5. ročníku promluvíli během celé hodiny jednou, resp. dvakrát. Ani žáci nejvyššího ročníku nevedli souvislý a samostatný rozhovor (vyučující navíc neposkytl žákům příliš prostoru k dialogu), což platí i o hodině konverzace 8. ročníku v německém jazyku. Dovednost a schopnost vést rozhovor a souvisle hovořit v rámci běžných situací zvládá zatím málo žáků. Pozitivní byla snaha některých vyučujících mluvit v maximální míře vyučovaným jazykem.

Personální a materiální podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení i interakce a komunikace byly průměrné. Výraznou převahou pozitiv se naopak vyznačovaly plánování a příprava výuky i její psychohygienické podmínky.

Výuka cizích jazyků měla celkově průměrnou úroveň.

Přírodovědné předměty (přírodopis, přírodověda, prvouka)

Všem sledovaným předmětům je věnována časová dotace odpovídající schválenému učebnímu plánu. Bezprostřední příprava na vyučování je na velmi dobré úrovni. Předložené časově-tematické plány učiva korespondují s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu, jednotliví učitelé v nich většinou zachovávají systematické členění a rozvržení okruhů učiva (včetně rozšiřujícího) a jejich tvorbu vzájemně konzultují a kontrolují. Výjimku představují tematické plány předmětu přírodověda ve 4. a 5. ročníku, v nichž nejsou zařazena jednotlivá témata *Výchovy ke zdraví*. Taktéž kontrolou třídních knih školního roku 2000/2001 bylo ve zmiňovaných ročnících v předmětu přírodověda zjištěno porušení osnov nezačleněním těchto témat do výuky.

Z vyučujících hospitovaných předmětů pouze jedna učitelka nesplňuje kvalifikační předpoklady. Kvalita výuky tím však není snížena.

Kmenové učebny jsou vesměs vybaveny novým školním nábytkem a moderním typem osvětlení i vytápění. Odborná pracovna přírodopisu není zřízena. Ve většině navštívených hodin použili učitelé dostatečné množství názorných pomůcek. Žáci pracovali s učebnicí, se vzorky látek, s nakopírovanými materiály i ukázkami přírodnin, k dispozici jim byly rovněž nástěnné obrazy fauny a flóry, atlasy či nástěnky s přírodovědnou tematikou. Efektivním způsobem byla rovněž využita audiovizuální technika (videosekvence k učivu o pohybu kontinentů).

Učebny skýtají svou čistotou, upraveností i výzdobou vlastními pracemi žáků podnětné prostředí k výuce. Pozitivním zjištěním navštívených hodin bylo taktéž samozřejmé respektování psychohygienických potřeb žáků (soustavné větrání, zařazování relaxačních chvil, individuální pitný režim aj.).

Až na výjimku (přírodověda ve 4. ročníku) nebyly žákům v úvodu hodiny jednoznačně sděleny výukové cíle. Vyučující zahajují hodinu prostřednictvím písemného ověření vědomostí, kontrolou domácího úkolu či frontálním zopakováním předchozího učiva, čímž současně navazují na novou látku. Názorností a střídáním činností se vyučující snaží o pestrost výuky, ale pouze ojediněle (4. a 9. ročník) zařazují závěrečné stručné shrnutí hodiny. Předkládané učivo je svým rozsahem i náročností přiměřené aktuálním rozumovým schopnostem žáků, diskutabilním ale zůstává zařazení kapitoly z rozšiřujícího učiva u přírodopisu 6. ročníku v samém úvodu školního roku (viz řazení kapitol v učebnici z nakladatelství Scientia). Ne vždy byly učiteli použité metodické postupy vhodné a efektivní (např. neúměrná zdlouhavost a částečná abstraktnost při vysvětlování principu střídání ročních období v přírodovědě 5. ročníku). Ačkoliv využití mezipředmětových vztahů se v navštívených hodinách přímo nabízelo, zaznamenala inspekce jediný výraznější odkaz v hodině přírodopisu 6. ročníku.

Vstupní motivaci nejčastěji suplovalo úvodní, frontálním způsobem provedené zopakování

předchozího učiva. Vztah žáků k výuce a kvalita spolupráce s vyučujícími se ve sledovaných hodinách velmi lišily a do značné míry se odvíjely od přístupu a náročnosti ze strany učitelů. K vidění tak byly hodiny, ve kterých učitelé žáky soustavně motivovali a dbali o jejich rovnoměrné zapojení do výuky i vytížení (4. ročník), stejně jako hodiny, kde spolupracovali výhradně chlapci a pasivita dívek byla tolerována (9. ročník). Vzhledem ke skutečnosti, že inspekce se uskutečnila v samém úvodu školního roku, byli žáci klasifikováni během hodiny jenom okrajově. Kromě přírodovědy ve 4. ročníku nevyužili vyučující závěru hodiny k celkovému zhodnocení práce žáků, obdobný poznatek byl zaznamenán i ve využití a frekvenci pochval.

Komunikace ve vztahu učitel - žák výrazně převažovala, vyjma prvouky ve 3. a především přírodovědy ve 4. ročníku, nad úroveň komunikačních schopností žáků. I když vyučující poskytují prostor k prezentaci myšlenek, názorů i otázek, nezřídka se spokojují s jednoslovnými odpověďmi žáků a pouze ojediněle vyžadují souvislejší projev.

V materiálních podmínkách, v organizaci, formách a metodách výuky i v motivaci a hodnocení či interakci a komunikaci byla negativa a pozitiva téměř v rovnováze. Personální a psychohygienické podmínky jsou velmi dobré.

Celkově byla úroveň výuky v bloku přírodovědných předmětů hodnocena jako průměrná.

Hudební výchova

Časová dotace předmětu je v souladu se schváleným učebním plánem školy. Vypracované tematické plány korespondují s učebními osnovami příslušného vzdělávacího programu. Obsahují i rámcové měsíční rozvržení okruhů učiva a jsou vyučujícími rovněž vzájemně konzultovány a kontrolovány. Aktuální příprava na výuku je na velmi dobré úrovni.

Ze tří vyučujících dvě mají odbornou a pedagogickou způsobilost, třetí je pouze pedagogicky způsobilá, ovšem na kvalitu výuky neměla tato skutečnost nejmenší negativní dopad.

Jelikož odborná pracovní hudební výchovy na škole není zřízena, uskutečňuje se výuka předmětu v kmenových učebnách, jejichž celková vybavenost již byla popsána v předchozích částech inspekční zprávy. Piano umístěné v učebně I. třídy je jako doprovodný nástroj učitelkou bohatě využíváno i při výuce předmětu u žáků II. třídy. V ostatních třídách zařazují vyučující alespoň ukázky doprovodů prostřednictvím orffovských melodických či rytmických nástrojů, případně použitím nahraného doprovodu k písni z magnetofonového záznamu. Efektivním způsobem všechny pracovaly i s dalšími pomůckami (nahrávky písní, zvuků a poslechových skladeb, obrazový materiál, nakopírované texty písní, tabule, další hudební nástroje, notová osnova). Nedostatkem v materiálním vybavení je absence učebnic pro žáky.

V hospitovaných hodinách vyučující respektovaly a dodržovaly psychohygienické zásady. Společným rysem výuky předmětu je jeho výrazné relaxační zaměření.

Návaznost učiva na předchozí látku zajišťovaly učitelky především zopakováním dříve nacvičených písní a předchozího učiva, opětovným poslechem skladby s doplněním nových údajů či pokračováním v nácvičce nové písně. Velký důraz je kladen na přiblížení rozličných forem hudby a na její vnímání a prožívání. Samozřejmostí je činnostní vyučování se střídáním forem práce (sborový zpěv či zpěv ve dvojicích s doprovodem nebo á cappella, použití orffovských rytmických nástrojů a hry na tělo, práce s notovou osnovou a hudebními značkami, referáty žáků, hudební hádanky, soutěže, poslechové skladby). Vyjma pěvecké soutěže mezi žáky 5. ročníku se zvolené metodické postupy vyznačovaly efektivností a svou rozmanitostí zajišťovaly stálý zájem a aktivitu žáků.

V úvodu hodiny učitelky žáky vhodným způsobem motivovaly - např. prostřednictvím známé pohádky, referátu nebo mezipředmětových vztahů. V jejím průběhu pak často a opakovaně

žáky chválily. Závěr hodiny věnovaly zhodnocení jejich práce a pochvale. Motivujícím prvkem výuky je bezesporu i vhodný výběr písní ze zpěvníků autorské dvojice Z. Svěrák a J. Uhlíř.

Vzájemný kontakt vyučujících s žáky se vyznačoval bezprostředností, vstřícností a oboustranným respektováním. Komunikativní dovednosti učitelek jsou na úrovni a jejich základem je kultivovaný projev s nenásilným zapojením výchovných aspektů výuky. Bez větších problémů získaly žáky ke spolupráci, mimo jiné i tím, že jim poskytly dostatek prostoru pro vyjádření myšlenek a názorů a tyto uznávaly. Zcela nenásilně tak u žáků rozvíjely komunikativní dovednosti a vnímáním hudby a jejím prožíváním i receptivní schopnosti.

Sledované oblasti vzdělávání, tj. plánování a příprava výuky, personální, materiální i psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky i motivace a hodnocení mají velmi dobrou úroveň. Jako vynikající byla hodnocena oblast interakce a komunikace.

Výuka hudební výchovy měla nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Tělesná výchova

Ve všech ročnících je předmětu vyučováno, v souladu s učebním plánem, ve dvou hodinách týdně. Další tělovýchovné aktivity nabízí škola žákům prostřednictvím atletického kroužku a zejména velkého množství různých druhů soutěží v průběhu celého školního roku. Pravidelně je pořádán základní plavecký výcvik žáků prvního stupně a kontrolní měření plavecké zdatnosti žáků druhého stupně. Lyžařské výcviky škola neorganizuje. Kontrolou třídních knih nebylo zjištěno porušení učebních osnov. Některá cvičení předepsaná osnovami pro sportovní gymnastiku se však nedají provádět vzhledem k chybějícímu nebo poškozenému nářadí v pronajaté sokolovně.

Hospitováno bylo ve čtyřech hodinách. Vyučující je pro výuku předmětu odborně a pedagogicky způsobilý.

Výuka probíhala v přírodním prostředí okolí školy nebo v pronajatých sportovních zařízeních různých subjektů. Rozměry a vybavení místní sokolovny umožňují plnit osnovy sportovní gymnastiky, vybraných míčových her a průpravných cvičení lehké atletiky v omezeném rozsahu. Některé druhy nářadí zcela chybí (hrazda), nebo jsou značně opotřebované či rozbité (kruhy). Sokolovna nesplňuje většinu hygienických požadavků k výuce předmětu, jinou možnost pro cvičení v zimních měsících však škola zatím nemá. Také ostatní sportovní zařízení (fotbalové hřiště, asfaltový tenisový kurt) poskytují školní tělesné výchově pouze provizorní podmínky. Oproti tomu vybavení kabinetu tělesné výchovy náčiním a dalšími pomůckami je velmi dobré.

Příznivý účinek vlastního předmětu na duševní zdraví žáků podporoval vyučující tým, že do výuky zařazoval soutěživá cvičení, při nichž žáci prožívali radost z pohybu a pocit úspěchu. Pozitivem bylo rovněž cílevědomé rozdělování žáků do skupin podle výkonnosti a hodnocení žáků na základě zlepšování vlastních výkonů. Ke zdravému sebevědomí žáků přispívá také zveřejňování aktuálních a dlouhodobých výsledků na nástěnkách v hale školy. Žáci jsou důsledně vedeni k osvojování zásad osobní hygieny při cvičení. Nemalý význam pro otužování žáků má cvičení v přírodním prostředí okolí školy.

Všechny hodiny měly strukturu obvyklou při výuce tohoto předmětu. Cvičení zařazená v úvodní části měla dostatečnou intenzitu a byla přiměřená fyziologickým a anatomickým předpokladům žáků. Hlavním cílem hodin bylo opakování a procvičování již dříve osvojených pohybových dovedností. Nároky kladené na žáky odpovídaly jejich věku. V organizaci výuky byly zaznamenány dílčí nedostatky, které byly vyučujícímu sděleny.

V úvodu hodin byli žáci seznámeni s obsahem a cílem výuky. Dalšími motivačními nástroji byly ukázky požadovaných cviků, časté pochvaly během cvičení, taktní opravování chyb

a vyhodnocování soutěživých cvičení. Nechybělo ani závěrečné hodnocení. Žáci většinou ochotně plnili organizační pokyny vyučujícího, snažili se neopakovat vysvětlené chyby, dodržovali stanovená pravidla chování. Při soutěžích měli dostatek možností pro vzájemnou spolupráci, povzbuzování a projevování tolerance. Vyučující má k žákům velmi pěkný vztah a má u nich i vzhledem k vlastní sportovní činnosti přirozenou autoritu.

V materiálních podmínkách výuky (s výjimkou vybavení kabinetu tělesné výchovy) existují výrazné nedostatky. Ostatní sledované ukazatele, tj. plánování a příprava výuky, personální a psychohygienické podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení i interakce a komunikace byly hodnoceny velmi dobře.

Celková úroveň výuky tělesné výchovy ve sledovaných hodinách byla velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka matematiky, cizích jazyků a blok předmětů přírodopis, přírodověda a prvouka má průměrnou úroveň. Český jazyk, hudební výchova a tělesná výchova byly hodnoceny velmi dobře. Z celkového počtu 33 sledovaných hodin byla jedna hodnocena jako pouze vyhovující, šestnáct jich mělo průměrnou úroveň, u třinácti výrazně převažovala pozitivita a tři hodiny byly vynikající. Kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech je průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel školy byl do své funkce jmenován na základě konkursního řízení ke dni 1. 2. 1993. V té době probíhala výuka v provizorních podmínkách - požár v roce 1990 totiž zlikvidoval dosavadní školu. V průběhu devíti následujících let se vyučovalo improvizovaně - celkem na deseti různých místech ve dvou obcích. Tato skutečnost kladla pochopitelně na vedení školy mimořádné nároky jak na plánování, tak především na organizaci vyučování. Bez obětavosti a trpělivosti ředitele i pedagogických pracovníků, spolupráce s Obecním úřadem v Kounicích a jeho maximální podpory by zřejmě škola v obci zanikla. Její ředitel projevil v tomto období výborné organizační schopnosti a vyvinul značné úsilí při jednáních o bytí školy v obci.

Při svém nástupu do funkce vytvořil dlouhodobou koncepci (Koncepce ZŠ Kounice 1993-2002), ta však byla často operativně měněna vzhledem k výše uvedené situaci. Koncepce byla naposledy aktualizována v tomto roce, kdy se již podmínky výuky stabilizovaly. Jednou z priorit je tzv. Otevřená škola (viz kapitola Organizování). Nejvíce se daří naplňovat koncepci především v oblasti materiální a technické vybavenosti - v průběhu tohoto měsíce bude např. dokončena vnitřní síť PC včetně připojení na internet pevnou linkou. Z dlouhodobé koncepce vycházejí roční plány a další plány krátkodobého charakteru - měsíční či týdenní; všechny spíše stručné, avšak s konkrétními údaji, termíny a kontrolou. Pravidelně konané testy Kalibro (od roku 1998, v posledních dvou letech realizované v 5., 7. a 9. ročníku) řadí školu do kategorie průměrných. Jistý propad v matematice při posledním testování na jaře letošního roku oproti předcházejícím výsledkům vedl k zamyšlení nad úrovní výuky předmětu a její efektivitou. Přijetí některých opatření, jimiž se vedení školy spolu se všemi vyučujícími předmětu v současné době zabývá, by mělo vést ke zlepšeným výsledkům.

Pozitivem je nabídka nepovinného předmětu (konverzace v anglickém a německém jazyku), tři volitelných předmětů (počítače, modelářství a domácnost) a především několika kroužků

zejména uměleckého (dramatický, hudební, výtvarný) a sportovního zaměření. Aktivní roli v oblasti sportu a tělesné výchovy sehraává Školní sportovní klub, zaměřený na atletiku a míčové hry. Preference tělesné výchovy je dána především personálními podmínkami, nikoli materiálními. Budova byla postavena vzhledem k chybějícím finančním prostředkům bez tělocvičny. Vztah ke kultuře a umění vytvářejí i zájezdy žáků do pražských divadel v rámci Klubu mladého diváka a činnost školní knihovny. Brzy začne pracovat tzv. informační centrum, jehož základem bude počítačová pracovna, propojená se školní knihovnou.

Kladem je i integrace tělesně postiženého žáka, jenž dojíždí do školy z Českého Brodu především z důvodu snadnějšího pohybu po škole. Na všech 19 žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování mají učitelé zpracovány individuální vzdělávací plány, ambulantní nápravu vývojových poruch učení zajišťují dvě proškolené učitelky.

Plánování, jež vychází z analýzy a reálných možností, má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Organizační struktura školy postihuje všechny vazby a souvislosti mezi jednotlivými úseky a umožňuje tím jejich účinné řízení. Ředitel školy se věnuje především ekonomické oblasti a postupné realizaci koncepčních záměrů. Zástupce ředitele (zároveň i výchovný poradce) se zabývá běžnou denní operativní organizací výchovně-vzdělávací práce školy. Školník zodpovídá za provozní zaměstnance. S každým pracovníkem školy byl projednán a byl mu předán materiál nazvaný *Dokumenty zaměstnance*. Jedná se o soubor vnitřních směrnic ředitele školy (vytvořených pro nové podmínky od šk. r. 1999/2000) a dalších informací, které přesně vymezují práva a povinnosti jednotlivých pracovníků.

Z povinné dokumentace školy byly orientačně kontrolovány:

- a) *Vnitřní řád školy* - obsahuje všechna ustanovení předepsaná § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů (dále v textu pouze vyhláška o ZŠ). Dokument má především příkazový charakter. Protože jedním z cílů školy je také výchova žáků k občanství, měla by zde být zakomponována i práva žáků vycházejí z mezinárodní Úmluvy o právech dítěte. Vzhledem k neustále se rozšiřujícím negativním jevům ve společnosti by měl být školní řád, v části týkající se chování žáků, více konkrétní a měly by zde být uvedeny i sankce za porušování stanovených pravidel chování (viz Metodický pokyn MŠMT ČR k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže čj. 14 514/2000 - 51 a Metodický pokyn MŠMT ČR k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení čj. 28 275/2000-22).
- b) *Rozvrh hodin* - odpovídá všem ustanovením § 9 odstavce 3 vyhlášky o ZŠ. Ne vždy se však podařilo při jeho sestavování dodržet všechny pedagogicko-psychohygienické požadavky.
- c) *Rozhodnutí ředitele školy* - jsou vystavena v souladu s příslušnými zákony. Ředitel školy byl upozorněn na chyby v jejich citaci a na nutnost změny názvu úřadu, který se bude zabývat odvoláním proti těmto rozhodnutím v souvislosti s novým uspořádáním státní správy.
- d) *Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků* - jsou vedeny na předepsaných tiskopisech vydávaných nakladatelstvím SEVT. Ředitel školy byl rovněž upozorněn na některé administrativní chyby při jejich vyplňování.
- e) *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000* - obsahuje všechna ustanovení předepsaná § 17e odstavcem 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Není zatím využita k sebehodnocení školy.

- f) *Záznamy z pedagogických rad* - mají formu stručného přehledu projednávaných bodů. Hodnocení chování a prospěchu žáků je zaznamenáno na jednotných tiskopisech. Oba materiály mají pouze průměrnou vypovídající úroveň. Vzhledem k zásadám školského managementu zde chybějí např. obecné závěry z kontrolních zjištění z hospitací, analýzy klasifikace, přijatá nápravná opatření, závěry.

Informační systém školy má velmi dobrou úroveň. Žáci jsou informováni třídními učiteli a výchovným poradcem, jsou jim určeny různé materiály na nástěnkách na chodbách a ve třídách. Pracovníkům jsou informace předávány při jednáních pedagogických rad a provozních porad, prostřednictvím týdenních plánů práce, nástěnky ve sborovně, školního rozhlasu a školních novin.

Zákonným zástupcům žáků poskytuje škola informace včas a úplně jednak tradičními formami (žakovské knížky, třídní schůzky), jednak „Otevřenou školou“ (každé úterý se mohou rodiče, popř. další zájemci zúčastnit dění ve škole). Škola se na veřejnosti prezentuje prostřednictvím školních novin, zasíláním zpráv do regionálního i národního tisku, veřejným vystupováním žáků a především sportovní činností. V souladu s pokynem MŠMT ČR čj. 31 479/99-14 k zajištění úkolů vyplývajících ze zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, vypracoval ředitel školy *Směrnice o svobodném přístupu k informacím*, které jsou vyvěšeny v přístupové hale do školy. Samozřejmostí je spolupráce školy s mateřskou školou, s pedagogicko-psychologickou poradnou, se zřizovatelem a s dalšími orgány státní správy.

Organizování má celkově velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Hlavním nositelem pozitivního vývoje ve škole je ředitel školy. Vítá nápady, návrhy i podněty, se kterými pracovníci školy přicházejí a dovede je využít (vedení zájmových kroužků, školní akce apod.) i ocenit prostřednictvím nenárokových složek platu. Dbá o odborný růst pedagogických pracovníků. Přidělené finanční prostředky k jejich dalšímu vzdělávání byly za rok 2000 investovány především do rozšíření počtu titulů v učitelské knihovně. V letošním roce absolvovaly či ještě absolvují některé učitelky různé semináře (práce s keramikou, školní zralost aj.), zbylá část prostředků bude opět využita na nákup odborné literatury. V každodenním kontaktu s pracovníky školy (konzultace, porady) ředitel upřednostňuje demokratický styl řízení s delegováním konkrétních pravomocí jednotlivcům. Má stanoveny zásady i vypracována kritéria pro jejich hodnocení, přičemž se opírá o důkladnou znalost svých podřízených a o údaje o kvalitě práce získané při kontrolní a hospitační činnosti či o práci pedagogů nad rámec povinností. Systém pravidelného hodnocení pracovníků školy je založen na principu diferenciaci, s četností dvakrát za rok.

Ve vedení a motivování pracovníků výrazně převažují pozitiva.

Kontrolní mechanismy

Plán kontrolní činnosti mapuje prakticky všechny složky výchovně vzdělávacího procesu a zahrnuje mj. vedení povinné dokumentace, dodržování učebních plánů a osnov, hospitační činnost nebo dodržování pracovního řádu či respektování psychohygienických podmínek výuky. V jeho naplňování, funkčnosti a efektivnosti však byly registrovány některé nedostatky. U předložené dokumentace byly inspekcí zjištěny méně závažné nepřesnosti v jejím vedení. Neúplně jsou vyplňovány rubriky v třídních výkazech i katalogových listech žáků (chybí záhlaví, učební dokumenty, údaj o klasifikaci žáků v 1. pololetí 1. ročníku dle pokynu MŠMT čj. 10 868/95-22 aj.), u několika ročníků škola používá zastaralé typy těchto tiskopisů. Plán hospitací obsahuje výčet hlavních zásad, kterými se ředitel i jeho zástupce při hospitační

činnosti řídí. Jimi vedené záznamy mají vypovídající hodnotu a jsou podkladem k pohospitačním rozborům hodin. Jejich součástí je i datum projednání, jméno hospitovaného a jeho podpis. Ve školním roce 2000/2001 provedli ředitel se zástupcem celkem 43 hospitací (z toho 24 v českém jazyce, ale pouze šest v matematice a čtyři v cizím jazyce). Výsledky kontrolní a hospitační činnosti nebyly v uplynulém školním roce zařazovány jako bod programu pedagogických rad, což se projevilo v nefungující zpětné vazbě v podobě analýzy zjištěných nedostatků a jejich následném odstranění. Metodické sdružení ani předmětové komise na škole nejsou zřízeny, přesto učitelé úzce spolupracují (například při přípravě a vypracování tematických plánů, které si vzájemně kontrolují) a případné problémy vzájemně konzultují. Kontroly vedení třídních knih se dějí jedenkrát za čtyři týdny, třídní výkazy a katalogové listy jsou kontrolovány pětkrát ročně. Ani tato frekvence nezabránila výskytu výše zmíněných nedostatků jak v loňském, tak i letošním školním roce. Důvodem je částečná formálnost a absence fungující zpětné vazby při výkonu kontrolní činnosti.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem byla oblast kontrolních mechanismů hodnocena jako průměrná.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Pravidelně aktualizované koncepční záměry jsou reálné a funkční, oblast plánování vykazuje výraznou převahu pozitiv. V organizování byly zjištěny pouze drobné a formální nedostatky. Vedení a motivování má nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň. Oblast kontrolních mechanismů byla vzhledem ke zjištěným nedostatkům (nedostatečně fungující zpětná vazba a formálnost při výkonu kontrolní činnosti) hodnocena jako průměrná. Celkově mají podmínky vzdělávání velmi dobrou úroveň.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace škol dle § 38a, odst. 1, písm. a, b, d, e, j, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- Výroční zpráva o činnosti za školní rok 1999/2000
- Inspekční zprávy čj. 036 11/98-2453 a čj. O03-06/9798-315Ri
- Tematické plány vyučujících
- Učební plán a učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků čj. 25 018/98-22
- Dokumenty zaměstnance (soubor vnitřních směrnic ředitele školy)
- Hospitační záznamy školních inspektorů a ředitele školy, podkladová inspekční dokumentace
- Koncepce ZŠ Kounice 1993 - 2002, Rozhodnutí ředitele školy
- Směrnice o svobodném přístupu k informacím

ZÁVĚR

Oproti předchozím inspekčním zjištěním nastal významný pozitivní posun v provozních podmínkách výuky výstavbou a slavnostním otevřením nové budovy školy v září 1999. V porovnání se závěry posledních dvou inspekčních zpráv z listopadu 1997 a ze září 1998

nebyly v úrovni vzdělávání i v jeho podmínkách zjištěny inspekčním týmem výraznější rozdíly.

Kvalita vzdělávání: Ve výchovně-vzdělávacím procesu hodnotila inspekce jednotlivé předměty převážně stupni průměrný a velmi dobrý. Z oblastí vzdělávání vykazovaly převahu pozitiv především psychohygienické podmínky výuky a plánování a příprava výuky. V organizaci, formách a metodách výuky, v materiálních podmínkách výuky a také v komunikaci (v hudební výchově hodnocena jako vynikající) naopak existují rezervy. Úroveň výuky je celkově průměrná.

Kvalita podmínek vzdělávání: Plánování, organizování i vedení a motivování se vyznačují nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úrovní. Zjištěné nedostatky mají charakter drobných formálních pochybení. U kontrolních mechanismů je výčet negativ a pozitiv téměř v rovnováze.

Podmínky vzdělávání byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Jaroslav Kindl
Členové týmu	Mgr. František Kvasnička
	Jaroslav Richter

V Mladé Boleslavi dne 5. října 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. října 2001

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jindřich Domín

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	25. října 2001	034 127/01-5143

Zřizovatel	25. října 2001	034 128/01-5143
Rada školy	není zřízena	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.